

[Margrete Auken]

hindres på grund af enten for slatne eller for firkantede bestemmelser.

Der er mange gode sider i dette lovforslag og mange rimelige forbedringer. Vi kan f. eks. kun glæde os over, at 100 års reglen blødes op, og at forskellen mellem A- og B-fredning forsvinder. Mulighederne for at gå ind og sikre eller støtte hele bymiljøer mod odelæggelse er også en klar forbedring, og det gælder da især, hvis der kommer penge nok til det.

Vi finder det også meget positivt, at andre end ejere og kommunale og museale instanser kan komme til orde og blive orienteret i forbindelse med fredninger. Spørgsmålet bliver selvfølgelig, om denne bestemmelse om at inddrage lokale foreninger o. lign. får nogen virkelig betydning for den folkelige indflydelse. Vi har i andre forbindelser set, at det stort set var en and, og at man bare blev dynget op de steder, man havde sendt sine klager til. Det er nogle af de ting, vi nok skal have undersøgt, når lovforslaget kommer i udvalg.

Endelig kunne det være godt, om man i forbindelse med denne lovrevision kunne komme i nærheden af problemerne for de oprindelige beboere af de miljøer, der bliver fredet. Der er jo tre farer ved et sådant gammelt bymiljø. For det første at det smadres, og at vi får glas og beton i stedet for, og det er der ikke meget der tyder på at vi bliver helt fri for. For det andet at man får, som vi kender det fra Landemærket og andre steder, enkelte skamstøtter stående tilbage til at vrænge ad vores jammelige fredning. For det tredje at man får disse museumsagtige overklasse miljøer, hvor folk, der har pæne vaner, bebor de gamle folkelige kvarterer og klager over, at folket af og til kommer hen og kigger på det, og det er nok noget af det, det er allersværest at hindre.

Hvis det på nogen måde var tænkeligt, at det kunne tages op i forbindelse med behandlingen af lovforslaget, hvordan man kan bruge de mange penge, staten skal og kan hælde i fredninger, til at sikre en bedre folkelig forbindelse til disse miljøer, så ville vi være glade for det.

Med disse bemærkninger kan vi tilsige lovforslaget en velvillig og kritisk behandling i udvalget.

Schak Nielsen (DR):

Lovforslag nr. L 88 betyder, så vidt jeg kan skønne, en stramning af loven om bygningsfredning, således at vi kan fange alt op, der har virkelig værdi. Det må da være et godt formål med en sådan lov.

Bestemmelsen om fredning af bygninger fra 1536 kan bl. a. få betydning for fredningen af kirkerne og især landsbykirker, som jo taler deres tydelige sprog om svundne tiders kultur. Det må også hilses med tilfredshed, at det bliver muligt at dispensere fra 100 års reglen. Den har der vel også været dispenseret fra i forvejen, men det er rimeligt, da der er bygninger under 100 år, som godt kan være bevaringsværdige.

Netop dette lovforslag, L 88, i forbindelse med andre planlægningslove, navnlig kommuneplanloven og saneringsloven med bevarende sanering, skulle give os muligheder for at bevare det meste af kulturhistorisk værdi. Kommuneplanloven hjemler også ret til beskyttelse af sammenhængende bymiljøer. Med denne lovgivning må fredningsbestemmelserne vedrørende vore bygninger af kulturhistorisk værdi siges at være strammet betydeligt op.

Men der er dog endnu en del spørgsmål, der skal afklares. F. eks. kunne jeg godt tænke mig en lidt bedre begrundelse for, at vi skal droppe den klassificering i A- og B-fredning, som vi har haft. Jeg synes, at netop denne klassificering havde en rimelig mening, og jeg vil da meget gerne have en virkelig begrundelse for, at vi skal droppe den affære.

Det er også lidt uklart med de almindelige borgeres rettigheder over for samfundet, hvis de nu tilfældigvis ejer de fredede bygninger. Vi skal passe på ikke at pålægge borgerne flere ting, end de kan leve med, og ikke give dem unødige forpligtelser.

Vi må ved denne lovgivning som så ofte for prøve på at balancere mellem på den ene side at bevare så meget som muligt af kulturhistorisk værdi og på den anden side at passe på at undgå den helt store fredningsdille. Vi skal kun frede, hvad der er af virkelig værdi, ellers mister fredning sin egentlige hensigt.

Vi vil nu fra retsforbundets side følge forslaget vej gennem udvalget, og vi tilsiger en positiv og velvillig behandling her i tinget.

Arne Bjerregaard (KrF):